

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petič-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

V imenu Njegovega Veličanstva Cesarja! C. kr. porotna sodnija v Celju je pod predsedstvom c. kr. sodnega svetnika Reitterja v navzočnosti c. kr. sodnega svetnika Gregorina in c. kr. sodnega tajnika Erhartiča kakor sodnikov in c. k. auskoltanta Dr. Rostoka kakor zapisnikarja na obtožbo (Dr. Jesenkota in Dr. Golitscha kakor zasebnega obtožitelja) z dne 14/12 1899 o. š. Pr. VII. 22/99 zoper Ante Bega, 29 let starega, rojenega

24. pri Sv. Florjanu, tja pristojnega, kat., oženjenega, zaradi prestopka po § 11. in 22. točk. zak. že kaznovanega, odgovornega urednika in izdajatelja „Domovine“ zavoljo pregreška razaljenja časti, (katero obtožbo je c. kr. viš. dež. sodnija v Gradcu z razsodilom z dne 10/1 1900 št. 34/00 dopustila), danes po dognani glavni razpravi.

določeni vsled naredbe z dne 4/2 1900 o. š. Pr. VIII. 22/96

34. v navzočnosti Dr. Mravlika kot zastopnika zasebnem obtožitelju prostega obtoženca Ante Bega zagovornika Dr. Dečku-ta po predlogu obtožitelja naj se obtoženec krivi spozna in kaznuje usmislu porotniškega izreka iz predlogov in specifičnih v obravnavnem zapisniku razsodilo tako: Obtoženec Ante Beg je kriv, da je: 1. kot odgovorni urednik pererotičnega lista „Domovine“ v članku z naslovom „ne le surovo, temveč tudi“, ki je izšel v št. 35 navedenega lista z dne 1/9 1899 novolanko začenjajočem z „o Dr. Golitsch in končajočem s neotesan“ — za sebnega tožitelja Dr. Eduarta Golitscha v tiskovini, nenavajaje določenih dejavnosti in smiselnosti dolžil in ga javnemu zasmešanju izročal. 2. v pod 1. popisnem članku in odstavku a) začenjajočem z „nedavno je hotel“ in končajočem z „za nadutega Golitscha b) začenjajočem z „drugo spričalo“ in končajočem za dež. odbor, posebna tožitelja Dr. Greg. Jesenka-ta in Dr. Eduard Golitscha kot zdravnik po krivem krivde vsled neznanja oziroma zanemarjanja bolinko v misli § 356 sp. toraj dolžil. 3. v pod 1. popisnem članku v odstavku d) začenjajočem „nedavno je hotel in končajočem z „nadutega Golitscha“. f) začenjajočem z „drugo spričalo“ in končajočem s „ki je deželna“ zasedba tožitelja Dr. Eduarda Golitscha in Dr. Gregorja Jesenka-ta, pri povedovanju iz misljene in zvite prigodbe po krivem dolžil določenega nepoštenega in nenavnega dejanja, katero bi zamoglo ista v javnem mnenju zaničljivo storiti in jih ponižati obtoženec je torej zaradi po tem storjenega pregreška razaljenja časti po § 487, 488, 491, in 493 sp. potem po § 7, 10, 139 sp. in 18 postavbe z dne 17/12 1862 št. 6. dr. z za 1863 po § 493 sp. in § 867 z uporabo § 260 b sp. obsojuje v zaporno kazen 3 tednov povsteno z 1 postom vsaki teden in mora po § 389 kpr. terpeti stroške kazenskega postopanja in iz nerže in mora po § 39 točke zakona to sodbo v 8 dneh po pravomočnosti iste na svoje stroške v Domovini razglasiti na mestu, ker je stal in krimiriran članek: nasprotno se pa predlog, da se ta razsodba razglasi tudi v drugih po zasebnih tožiteljih navedenih časopisih odklanja. Nasprotno se pa

Ante Beg po § 259 st 3 k spr. oproščenje od obtožbe da je v pod 1) omenjenem članku zasebna tožitelju Dr. Gregurju Josenka-ta in Dr. Eduardu Golitschu psoval, in se tudi po § 390 k pr oproščenje plačanje stroškov sodnega kazenskega postopanja.

C. kr. porotna sodnija v Celju dne 14. februarja 1900 zapisnikar Dr. Rostok mp., predsednik Reitter mp. Za pravi prepis: Celje dne 23/3 1900 Koroschetz. C. k. okrajno sodišče v Celju.

Celjski izgređi.

(Interpelacija poslancev Žičkarja, Berksa in tovarišev na ministra notranjih del)

(Nadaljevanje.)

Vse predstojajoče okolnosti se dajo večinoma dokazati po kazenskih obravnavah, ki so se izvršile pri kazenskih sodiščih v Celju, oziroma po tam nabajajočih kazenskih aktih. Za sedaj se hočemo omejiti samo na naslednje kazenske akte:

Vr. VI. 675/99 (proti Oskarju Šeligo in tovarišem radi javnega nasilstva).

Vr. VII. 668/99 (proti Fr. Gostinčarju radi težke telesne poškodbe).

Vr. VII. 782/99 (proti Fr. Karlovšku radi javnega nasilstva).

U. 798/99 (proti redarju Karlu Urchu radi prestopka po § 331. kaz. zak.).

U. 950/99 (proti redarju Ivanu Kunstu radi prestopka po §§ 331. in 496. kaz. zak.).

U. 116/00 (proti istemu redarju radi prestopka proti varnosti časti).

U. 959/99 (proti Adalbertu Kossarju in tovarišem radi prestopka proti varnosti časti).

U. 991/99 (proti Franciški Znoj radi žaljenja straže) in

U. 797/99 (proti Ignaciju Založniku radi žaljenja straže).

Iz kazenskega akta proti Oskarju Šeligo in Karolu Bračiču — Vr. VII. 675/99. — in zlasti iz tamkaj navedenih izpovedi prič, v kolikor se

iste nanašajo na postopanje celjske policije, iz haja naslednje:

Priče Peter Kostič, Milan Hočevan, Josip Krell, dr. Ivan Dečko, dr. Hinko Šuklje in Jernej Šarlah so pod prisego potrdile, da je se vest glede za večer 10. avgusta nameravanih izgređov in napadov na „Narodni dom“, na hišo dr. Josip Serneca, na opatijo in kaplanijo, že popoldne razširila po celim mestu, in je bilo torej splošno znano, da se tisti napadi pripravljajo.

Velečastiti gospod Fran Ogradi je pod prisego izpovedal, da je, čuvši, da se zvečer naskoči opatija, proti 5. uri popoldne poslal cerkovnika Franca Aplenca na mestni urad celjski s prošnjo, naj se ga ta večer varuje, na kar je na mestnem uradu navzoči stražmojster rekel: „G. opat naj se umakne v „Narodni dom.“

Gospod dr. Dečko, ki je bil tudi obveščen o nameravanih izgređih, šel je takoj na c. kr. okrajno glavarstvo in izposloval zase in za svojo zunaj celjske občinske meje ležečo hišo varstvo po ces. kr. orožnikih; zajedno se mu je reklo, da se za dr. Jos. Serneca, čigar hiša leži v mestu, ne more dovoliti tako varstvo, ker v to c. kr. okr. glavarstvo ni kompetentno.

Priča Antonija Krajec, je pod prisego izpovedala naslednje: Dr. Sernec je prišel ob tričetrt na 7. uro zvečer domov, a njegova gospa je že poprej izvedela za nameravane izgrede. Dr. Sernec je takoj poslal pričo s primerne vloge na celjski magistrat, priča je to vlogo vročila na mestnem uradu navzočemu mestnemu stražmojstru Mahru vpricho dveh drugih redarjev. Stražmojster je vlogo dvakrat prečital in potem rekel: Je že dobro!

Gospod dr. Jos. Sernec je sam pod prisego tudi splošno izpovedal o demonstracijah in izgređih, ki so se zgodili pri sprejemu in pri odhodu Čehov, pri povratku s Starega gradu in

LISTEK.

Krompirjeva njivica.

Povest. Češki napisala Zofija Podlipska.

Posl. Podravski.

(Konec.)

Bil je torej zopet prost. Bila je pomlad, torej čas za sajenje krompirja.

Dospel je domu z veselo mislijo in poln hvalečnosti, da je ta stvar tako izpadla. Tu pa je ipak zapazil veliko spremembo na ljudeh proti sebi. Vsi so postali nekako hladni proti njemu, ne izvzemši niti gospodarja Prohasko. Vsi so pričali v njegov prid, ker drugače niso mogli ter ga pomilovali: sedaj pa so se zopet pohujševali nad njegovim oproščenjem, ker jim njegova nedolžnost ni bila dovolj jasno dokazana.

Kaj, ko bi pa vendarle? Smrdel jim je še po ječi in ljudje niso hoteli imeti z njim opravka.

On je čutil to tem bolestnejše, ker tega nikakor ni pričakoval.

„Kaj, ko bi te koče rajše ne kupila,“ je pisal Rozaliji. „Preseliva se rajše nekam drugam med tuje ljudi. To me tukaj povsem ugonobi.“

Ona pa mu odpiše na to: „To hočemo videti. Samo, da postanem enkrat tvoja žena. Potem zopet pojde?“

Torej je šel z denarjem na Melnik. Namenil se je bil h krojaču. Ta že več ne biva v oni hiši nego pred pol letom. Saj je umrl v Pragi v bolnišnici.

„Kje pa je njegova žena?“ „Že je zopet omožena. Sedaj živi v Pragi.“

„Tako kmalu se je omožila?“

„Četrto leta po moževi smrti.“

„Kedaj je bilo to?“

„Kedaj je to bilo? Mislim, da kmalu po svetem Vavracu.“

„A kdo je ta drugi mož? Mar ni to nekaki Jean?“

„To je mesar iz Rudnika. Pozneje je bil tukaj na Melniku, toda ni vztrajal dolgo na ednem mestu. Sedaj je vzel ono vdovo, ki je podedovala za možem nekoliko polja. Toda prodala je, dasiravno je polje pripadalo otrokom. Vsekako pa ji je sodnija to pregledala. Ako le hočete kupiti ono kočo, pojdite rajše k varstvenemu sodišču.“

Miklavž je ubogal ter napravil pri sodniji potrebne korake. Položil je denar. Dal je napraviti kupno pogodbo.

Na to se je podal v Prago, deloma, da bi videl Rozalijo, največ pa radi tega, da bi poiskal svojo bivšo gospodinjno ter ji to kupčijo naznanil.

Bil je prisiljen vprašati pri policiji, kje da prebiva.

Imela je tam v neki ulici mesnico. Tam so bili uprav vsi zbrani pri obedu, ko je nenapovedan hotel stopiti k njim v sobo.

Prikazal se je iznenadoma pri vratih. Ko ga je bivaš krojačica zagledala, je zakričala: „Jaz ne, jaz ne. On sam ga je ubil. Jaz tega nisem hotela.“

Z novim krikom se je vrgla na tla, kjer se je krčevito zvijala.

Ta krič je privabil stražnika, ki je vstavil morilca, ko je v zmešnjavi hotel zbežati.

Med tem se je Miklavž pobrinil za nesrečne otroke ter ni bil zmožen sam prijaviti morilca.

Toda najstarejša krojačeva hči je sama neprestrašeno to učinila. Stekla je k sodišču s plamtečimi očmi ter rekla: „Vedela sem to že davno, da je ta hudobni oči ubil našega pokojnega očeta na poti v Rudnik. Na to pa je rekel, da je umrl v Pragi v bolnišnici ter si dal izgotoviti mrtvaški list. Slišala sem, ko je to materi po noči povedal.“

med koncertom ter ponoči, in pri katerih so redarji, uradni predstojnik Fürstbauer in oba župana Stiger in Rakusch povsem ravnodušno in pasivno zadrževala.

Markanten in nenavaden je svet, ki ga je uradni predstojnik Fürstbauer dal Čeha spremljajočim Slovincem in priči samemu na kolodvoru koj po odhodu Čehov, da naj namreč čakajo toliko časa na kolodvoru, da se razburjena množica, zbrana pred kolodvorom, sama razide.

Nenavaden je tudi odgovor, ki ga je na Jožefovem trgu, priča dobil od redarjev v noči od 9. na 10. avgusta, ko je ob 4. uri jutraj s svojo rodbino in z drugimi Slovinci, med katerimi je bilo mnogo dam, zapustil „Narodni dom“ in hotel domov iti, in ko je prosil redarje, naj ga v varstvo spremijo, so redarji rekli, da morajo prej, takrat nenavzočnega uradnega predstojnika Fürstbauera vprašati, če smejo pričo spremiti.

Priča je tudi videl, da je bil neki Čeh na kolodvoru s kamenom na glavi teško ranjen in bil še na kolodvoru pri tamkaj postavljeni ambulanci obvezan.

Kar se tiče napada poškodb na njegovi hiši, je priča pod prisego natančno označil vse okoliščine in dodal, da je precej dolgi, povsem vojaško urejeni sprevid, prišedši med divjim vpitjem in tuljenjem, se na komando pri njegovi hiši razdeli na dve tolpi, ki sta se postavili pred obe fronti hiše, da je med tolpo spremljajočimi redarji videl tudi mestnega stražmojstra Mahra in dva druga celjska redarja, da ti redarji niso ničesar storili, da preprečijo naskok, da niso nikogar aretovali, da, niti ednega samega storilca niso naznanili.

Dasi je bil priča proti večeru poslal Antonijo Krajec s posebno vlogo na magistrat, dasi je mestni stražmojster vlogo sprejel in jo dvakrat prečital, v zvezi temu je bil isti še z drugimi redarji očividno demonstracij, a je iste pasivno gledal, da, še več, on je tolpo vodil in jo potem mirno spremljal mimo „Narodnega doma“, kjer je bila razbita šipa vrednosti 70 gld., po Gosposki ulici h kaplaniji, kjer so bila tudi okna razbita.

Priča je tudi potrdil, da so za večer dne 11. avgusta bili nameravani in pripravljeni novi napadi na njegovo hišo, na hišo dr. Dečkota, c. kr. notarja Detička, in Dragotin Hribarja, in da so se tudi že naprej naznanjali. Pri tej priliki je dr. Dečko prosil pri c. kr. okrajnem glavarstvu varstva, ki pa se je moglo dovoliti samo za dr. Dečkota in Dragotin Hribarja, ker ležita hiši dr. Serneca in notarja Detička v mestni občini in torej spadata pod kompetenco mestnega urada. C. kr. okr. glavar je pač hotel posredovati pri županu, kar pa sta dr. Sernec in dr. Dečko odklonila, ker se na predvečer podani prošnji za varstvo ni ugodilo. Oba sta se na to brzojavno in direktno obrnila na c. kr. namestnika za do-

volitev varstva po c. kr. orožnikih in se je njiju prošnji ugodilo.

Vsled energičnega nastopa c. kr. namestništva je župan še pravočasno ukrenil, kar je bilo treba, da se ohrani red, zlasti je dal nabiti oklic, katerega je tudi priča dobil v roke. Vsled tega so izostali tisti večer vse demonstracije, izgredi in napadi popolnoma, tolpe so nehale se nabirati, klatiti se in patrolirati ter sta nastala mir in red.

Značilno je tudi to, da, ko je c. kr. okrajni glavar pri županu in mestnemu uradu sam prosil varstva za dr. Serneca in notarja Detička, mu je podžupan Rakusch odgovoril: „Gospoda dr. Sernec in dr. Dečko naj sama pri mestnem uradu in pri županstvu prosita varstva“, kateri predlog je priča seveda odklonil.

Večino po dr. Sernecu navedenih okoliščin je potrdil tudi priča Gvidon Sernec. (Dalje prih.)

Krošnjarski zakonski načrt.

Trgovinski minister baron Call je predložil dne 15. t. m. poslanski zbornici dolgo željeni zakon o krošnjarstvu.

Trgovci in obrtniki so se dolgo časa pritoževali, kako škodo jim povzročajo krošnjarji, in v največ slučajih so njihove tožbe upravičene.

Končno se je odločila vlada, da se zakonitim potom uredi in omeji krošnjarstvo ter je v ta namen predložila parlamentu nov zakon.

Ker je isti nekaterim slovenskim krošnjarjem neugoden, navedemo tukaj njega glavne določbe z namenom, opozoriti merodajne kroge na nevarnost, katera preti našim krošnjarjem.

Krošnjarji so tisti, ki trgujejo z blagom od kraja do kraja, od hiše do hiše, ne da bi imeli stalno prodajalnico.

Glavne določbe so: a) posebno uradno dovoljenje; b) uplačevanje pridobnine, deželni, okrajnih in občinskih doklad ter doklad za trgovsko in obrtno zbornico. Pogoji za dovoljenje: avstrijsko državljanstvo; starost 33 let; najmanj ednoletno bivanje v okraju pristojne obrtne oblasti itd.

V katerih krajih ni krošnjarstvo dovoljeno? V dež. glavnih mestih, v mestih z lastnim statutom (Ljubljana, Celje, Maribor, Ptuj i. dr.) ter v krajih z več kot 5000 prebivalci in v zdraviliščih.

V imenovanih krajih sme občinski urad trženje z vsem ali gotovim blagom za določen ali nedoločen čas prepovedati, katero prepoved pa potrdi trgovinsko ministerstvo.

Novi zakon ustreza torej željam in zahtevam trgovcev in obrtnikov. Njegove določbe pa so v nekaterih točkah tako ostre, da zadenejo nekatere krošnjarje prav občutno, drugim pa odtegnejo — ne da bi trgovcem in obrtnikom znatno koristile — ves dosedanj zasluzek.

Ne gledé na to, da bode v bodoče težko dobiti potrebno dovoljenje, posebno tistim, ki so

doslej krošnjarili kot Nenemci v nemških mestih, od krošnjarstva so izključeni po novem zakonu vsi, ki ne bivajo vsaj edno leto v kraju, kjer hočejo krošnjariti. Ta določba morala bi se pač na take krošnjarje omejiti, ki ne tržijo z raznimi potratnimi rečmi, n. pr. pomarančami sladčicami, razglednicami in sličnimi stvarmi, katere se po trgovinah malo kupujejo ozir, prodajajo, katere pa so doslej tako trgovcem kakor razprodajalcem donšale koristi.

Ako se omenjena določba zakona v napominanem smislu ne premeni, uničila bode marsikogar, ne da bi na drugi strani znatno pomogla trgovcem in obrtnikom.

Noben trgovec ne more resno trditi, da mu škodujejo takozvani pomarančarji, ki prihajajo vsako leto po zimi iz Kranjske na Dunaj in v druga mesta, kjer si s prodajanjem južnega sadja in slaščic vsako leto prislužijo nekaj gordinarjev in si z njimi doma pri svojem majhnem gospodarstvu precej pomagajo.

Zabraniti jim v bodoče krošnjarijo, pomeni toliko, kakor podrezati njih življensko silo. Zato je nujno želeli, da poskrbijo naši zastopniki potrebno premembo imenovanega zakona v prid krošnjarjem.

Milanovščine v Srbiji.

Odkar se je bivši kralj srbski, nesrečni Milan, zopet ustanovil v nekdanji svoji domovini, zavlada so tam že pray neznosne razmere.

Naj omenimo izmed Milanovih lopovščin samo nekatere.

Po njegovem prizadevanju uvedel se je pred kratkim nov časnikiarski zakon, ki predpisuje, da morajo biti uradniki večji ne samo srbsčine, ampak tudi nemščine in francoščine; da morajo biti najmanj petdeset let stari, dovršiti visoke šole in politično neoporekani.

Namen tega zakona je dovolj prozoren. Milan hoče, vedoč, da je na Srbskem malo uradnikov, ki bi bili tako usposobljeni, kakor zahteva zakon, njemu neprijazno časopisje popolnoma zatreti, da bode potem lažje izvrševal svoje lopovščine vzpričo cele Evrope.

Za obsojene politične zločince (!) so se izdali novi jetniški predpisi, ki se posebno odlikujejo po svoji krutosti.

Tako n. pr. smejo sorodniki političnih jetnikov le-te samo enkrat na mesec in samo za pol ure obiskati.

Govori se, da jih prepeljejo v trdnjavo Fetislam v Kladovem, kateri trdnjavi bo zapovedoval po svoji krutosti prosluli major Milan Jovin. Te nesrečneže, ki morajo že sedaj v težke verige vkovani najtežje posle opravljati, čakajo torej še hujše muke.

In kdo so ti zločinci? Bivši ministri, visoki cerkveni in vojaški dostojanstveniki, katerih največji zločin je bil, da so svojo domovino iz dnu svojega slovanskega srca ljubili in jo branili pred človekom, katerega je davno vsa poštena javnost obsodila in ki se vkljub temu drzne moriti in izžemati svoj ubogi narod.

Kako ljudstvo, nekaj božji glas, o Milanu sodi, svedoči naslednje dejstvo:

Milan je imenovan najvišjim poveljnikom srbske armade.

Ta služba mu nese na leto 12500 frankov. Naslov vrhovnega poveljnika armade glasi se po srbsko „general armije“ t. j. general armade. Ljudstvo pa je ta naslov prekrstilo ter imenuje Milana „general aramija“, t. j. roparski general.

Če je pravzaprav zadelo, ne moremo sigurno trditi. Upamo pa, da resnica ni daleč proč.

Celjske in štajarske novice.

(Štajarski slovenski deželni poslanci v abstinenci.) Pretečeni ponedeljek so imeli naši deželni poslanci zaupno posvetovanje glede vstopa v deželni zbor. Po vsestranskem prepričanju, da jih v Gradcu ne čaka drugo nego zasmehovanje in napadi, izdali so sledečo izjavo: „Pri današnjem shodu slovenskih deželnih poslancev v Mariboru se je sklenilo soglasno, da ne vstopijo v deželni zbor. Oklic na volilce sledi.“

(Štajarski deželni zbor.) Prva seja je bila dne 26. t. m. Otvoril jo je deželni glavar gro

Žena se je med tem zbrhitala ter se pustila brez upora z močem odpeljati. Miklavž je ostal sam pri jokajočih otrocih. Poslal je po Roziko, katere služba se je že bližala h koncu. Ona je prišla ter zaslišala, kaj se je pripetilo. Prevezla sta nase skrb, da odpeljeta otroke k dedu pokojnega njih očeta, ki je še živel.

Miklavž je dobil tako imenovano rehabilitacijo (zadoščenje), to je priznanje popolne njegove nedolžnosti. „Toda kakšno ti dajo odškodnino?“ ga je vprašala Rozalija razjarjena.

„To mi je že Bog oskrbel, ker mi je dal tebe,“ ji je odgovoril.

Najpoprej sta odpeljala otroke na odločeno mesto. Na to sta se napotila v Zemčice, kjer sta priredila vse potrebno za svatbo. Poročila sta se brez gostov in gostije.

Takoj na to sta se podala v Vodohode in za njima je odrinil vozač s skromno balo mlade žene.

Ko je Prohaskov pastir napovedal njun prihod, prihiteli so njima vsi vaščani naproti, kajti že so iz časnikov zvedeli vse.

„Kako? Torej je Rozalija vendar le postala Miklavževa žena?“ vpraša Prohaskova gospodinja.

„Kaj sem si hotela?“ se je Rozalija veselo nasmijala ter imela zopet zale jamice na licu.

„Sodnija ni dala po nedolžnem zaprtemu revežu nobene odškodnine. Za to sem prevzela to nalogo na sebe jaz ter še danes pojdem z Miklavžem sadiť krompir.“

„Poprej se še odpočijeva,“ reče Miklavž.

„Dá, toda pri mrzlem ognjišču,“ odvrne Prohaskova gospodinja. „Najpoprej stopita k nam ter ostaneta do večera naša gosta. Saj imata še jutri dovolj časa za sajenje krompirja, katerega dobila pri 'nas, ker vama je vajin lani segnil.“

Hvaležno sta sprejela to vabilo in zopet sta bila sam smeh in šala.

„Sedaj sem kočar,“ se je pobahal Miklavž.

„Doživel sem sicer to najhujše, sramoto, poniževanje in strah, da bom po nedolžnem obsojen. Toda čemu bi se žalostil še sedaj? Bila je to kazen, da sem krojaču lagal o tem Jeanu in potem, ker sem govoril, da nekoga ubijem. Sedaj spoznam to ter se na njo ne hudujem. Bil sem zmerom zadovoljen z malim ter sem cenil to, kakor bi imel vse to najboljše; zakrivil sem si nezgodo, toda sedaj mi še kralji niso enaki.“

Druzega dne sta torej sadila krompir on in njegova žena, delala drugim ljudem ter delala še sedaj veselo in vestno.

Da se tudi njuni otroci obrnejo po njima! Kajti to sta srečna človeka z dobrimi lastnostmi.

Attems, ki je izrazil svoje veliko veselje, da vidi zopet grofa Claryja na svojem starem mestu. Predložilo se je več poročil zadevajajočih nekatere gornještarske občine. Poslanec Herk je interpeliral namestnika, zakaj sta se nastavila v Cmureku protestantovski učitelj in učiteljica. V seji dne 27. marca so se izvolili razni odseki. Kakor v zasmeh izvolili so tudi odsotne Slovence in sicer v učni odsek dr. Iv. Dečko, v peticijski odsek Lendovšek, v deželni kulturni svet dr. Jurtela, v občinski odsek dr. Rosina, v železniški odsek dr. Sernec, v vinorejski odsek dr. Jurtela, dr. Rosina in Vošnjak. V načelstvo pa niso izvolili nobenega Slovenca. Prošnja davčne občine Dornova pri Ptuj za izločitev iz sedanje občine ter za ustanovitev samostojne občine, se izroči občinskemu odseku. Potem se predloži več prošenj nemških občin za zvišanje občinskih doklad. Ednake prošnje so bile tudi na dnevnem redu včerajšnje seje.

(„Doktor Blažič“), veseloigra v petih činih. Poslovenil A. Trstenjak, priredi „Celjsko pevsko društvo“ v nedeljo, dne 1. aprila l. 1900 v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju. V presledkih svira celjska narodna godba pod vodstvom g. Fr. Koruna. Blagajnica se odpre ob sedmi uri. Začetek točno ob osmi uri. Vstopnina: Sedeži v parterju 1. in 2. vrste 1 krona 60 vin., 3. do 7. vrste 1 krona 20 vin., 8. do 14. vrste 80 vin. — Sedeži na balkonu 1 krona 20 vin. — Stojišče 60 vin.; dijaki, vojaki do narednika in redni udje delavskega podpornega društva 40 vin. Vstopnice ima v predprodaji trgovina Drag. Hribarja.

(„Dr. Blažič“) ima prilično sledečo vsebino: Gospod Zlatko, bogat trgovec ima edino hčer, katero ljubi nad vse, in katero hoče osrečiti na vsak način. Na nekem potovanju se seznani z nekim baronom, ki poprosi gospoda Zlatkoto roke njegove hčere. Njej, kakor tudi očetu ugaja mladi elegantni baron, še bolj pa naslov „baronica“ zato brez pomisleka privolita. Med tem, ko potujeta novoporočenca po Italiji, zve oče doma, da je njegov zet, dasi dober človek, vendar malo lahkomišeln in da je njegova graščina popolnoma zadolžena. To mu je pravil dr. Blažič, njegov svak. Zlatko mu ni sprva verjel in bil celo užaljen, ker je mislil, da ga ta zavida za takega zeta. Polagoma so se tudi gospe baronici jele odpirati oči, spoznala je, da je njen mož ljubeznjiv postopač in zapravljivec. Vsled tega se je čutila zelo nesrečno in sklenila je, da se mora to na vsak način premeniti. Zateče se k dr. Blažiču, svojemu uocu, katerega ona kot modrega in poštenega moža visoko čisla. Ta ji hoče pomagati. Pokliče gospoda barona k sebi, ter mu pove, seve izmišljeno vest, da je glavni hipotetni upnik prodal svojo terjatev in da bo kupec terjel svoje pravice, da naj se pa ne zanaša na podporo svojega tasta, ker ta je sedaj popolnoma uničen, ker je preveč žrtvoval za srečo svoje hčere. Da mu svet, da naj takoj prevzame sam gospodarstvo, da zanemarjen grad zopet nekoliko popravi in upnik bo morebiti počakal. Mahoma spreobrnjeni baron uboga nasvet dr. Blažičev, preseli se na grad s svojo družino in pridno kmetuje. Vse se obrne k boljšemu in Julija se čuti zopet srečna. To je jedro igre, v kateri dr. Blažič nastopa ne samo kot vrlivosten zdravnik telesnih bolezni, temveč tudi kot praktičen poznavatelj in lečitelj raznih dušnih bolezni. Na vse stvari vpliva njegova blagodejna oseba. Tako osreči tudi svojo hčerko Zorko s presrečnim zakonom. Igro prepleta več komičnih prizorov, katerim je glavni junak Muhovič „takozvani“ sluga dr. Blažiča. Igra nam torej obeta vsestranski užitek, zato upajmo, da se bode dvorana napolnila do zadnjega kotička.

(Sv. misijon.) Dnevi od 19.—28. sušca t. l. bili so za celjsko faro, dnevi posebnega duhovnega veselja. Vršile so se duhovne vaje. Temeljiti in dobro premišljeni govori preč. misijonarjev privabili so na tisoče poslušalcev. Spovednice bile so obložene od 4. zjutraj do 8. zvečer. Sv. obhajilo jih je prejelo samo pri fari 4000. Ker se je tudi mnogo molilo in popevalo Bogu v čast, bo gotovo sv. misijon rodil obilo sadu. Hvala torej troedinemu Bogu in milostnemu gospodu opatu, ki tako po očetovski skrbi za zveličanje svojih ovčic. Prečast. gospodom misijonarjem pa ljubi

Bog poplačaj tisočero njihovo neutrudljivo delovanje in žrtvovanje.

(Ubil se je) dne 26. t. m. zidar Franc Štancer iz Vojnika. Pri popraviljanju hotela „Stadt Wien“ padel je raz odra na tlak.

(Oprali bi se radi) celjski rogovileži. Pred znanimi napadi so bili grozovito bojeviti, po napadih, ko se je začelo sodišče baviti s tolovaji, postali so skesani ter na vse pretege tajili. Sedaj pa, ko je po interpelaciji svet zvedel o njihovem divjaštvu, se menda kesajo in sramujejo. Glasilo „tajne zarote“ „vahtarca“ skuša v svoji prirojeni lažljivosti vse krvave dogodke utajiti, „obzaluje“, da je bil le eden (!) Čeh od kamna zadet, a krivica se je godila vendar le — Nemcem; kajti ti so bili obstrljeni in težko ranjeni, Slovenci pa so dobili le par „modrih prog“ in nekaj pobitih šip. Sedaj pa vemo, da bo ves svet obrnil svoje simpatije do Nemcev, kajti velikodušno so se vedli, ker so Slovence samo z gorjačami pričakali ter jih pobili, ne da bi bili tudi — streljali po njih.

(Duhovniška vest.) Č. g. Gregor Potokar je zopet nastavljen kaplanom v Št. Jurju na juž. železnici.

(Učiteljska prememba.) Gospa Majcen, učiteljica ročnih del, soproga lehenskega nadučitelja, prevzame začasno poučevanje na ednorazrednici v Breznu.

(Občinske volitve v Št. Pavlu pri Preboldu) so se končale zadnji ponedeljek tako, da niso v čast slovenski narodnosti. „Celjska vahtarca“ se veseli tega izida, kar je dokaz, kako daleč so že zašli nekdanji vrli narodnjaki šentpavelski. O teh volitvah še spregovorimo.

(V Braslovčah) snujejo prostovoljno gasilno društvo, pri katerem pa hoče par ondotnih nemškutarjev imeti vodstvo in nemško poveljstvo. Narodnjaki, zavrnite jih pošteno, dosti vas je delavnih in zavednih narodnih mož in mladeničev.

(Slovenjebistriško učiteljsko društvo) bo imelo v četrtek, dne 5. mal. travna t. l. ob 10. uri dopoldne v Slov. Bistrici svoje zborovanje. Dnevni red: 1. Petje. 2. Zapisnik in dopisi. 3. Času primerno podavanje (g. M. Šamperl). 4. Metamorfoza šolstva (g. Oskar Žolmir). 5. Poročilo blagajnika. 6. Slučajnosti. Nadeja se mnogobrojne udeležbe odbor.

(Učitelj urednik nemškega političnega lista.) Zadnjič smo naznanili, da pride pred mariborske porotnike ptujski učitelj Frisch kot urednik „Pettauer Zeitung“. Uredništvo tega umazanega lista je prevzel Frisch z dovoljenjem deželnega šolskega nadzornika Linhart, kateri je s tem povedal, da odobruje surovo gonjo nemškega časopisja po Spod. Štajarju. Tudi okrajni šolski nadzornik Frisch — njegov lastni brat iz Maribora — je seveda bil enakih misli. Radi bi vedeli, kaj bi storil isti Linhart, ko bi kateri slovenski učitelj urejeval slovenski politični list.

(Podpora Haložanom.) Vlada je baje nakazala graškemu namestništvu 60.000 glđ., da jih razdeli kot podporo siromašnim Haložanom. Tudi se bo storilo vse, da se opustošeni vinogradi obnovijo.

(Občni zbor ormoške čitalnice) vrši se dne 1. aprila t. l. ob 2. uri popoldne v prostorih okr. odbora v Ormožu. Dnevni red: 1. Poročilo odbora. 2. Pregledovanje računov. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti. Ako ni ob določeni uri za zborovanje zadostno število društvenikov, vrši se pol ure pozneje drugi občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu navzočih.

(Učiteljsko društvo za ormoški okraj) bo zborovalo dne 1. mal. travna t. l. (ne 5. malega travna) v Ormožu. Začetek zborovanja ob pol 11. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Društvene zadeve. 3. Šolska higijenija predava okr. zdravnik blag. gosp. dr. Oroslov Kristan. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi najvljudneje vabi radi predavanja, določila majniškega izleta in odkritja spomenika pokojnemu tovarišu gosp. A. Krenerju odbor.

(Hum pri Ormožu.) Krajni šolski svet. Gosp. Martin Ivanuša je bil kot načelnik četrto krat in sicer ednoglasno izvoljen. Njegov namestnik tudi ednoglasno voljen, je gosp. Franc Pavlinič. Šolski ogleda je gosp. Martin Žibrat.

Odborniki so gg. Matija Keček, Matija Podgorelec in Anton Prapotnik.

(Kdo želi premeniti službo.) Nadučitelj, želi si službe v kraju, kjer bi se dalo storiti kaj več za sadjerejo. Kateri gospodov tovarišev je voljen menjati s službo?

Sv. Anton v Slov. gor. 25. sušca 1900.

Fr. Šijanec, nadučitelj.

(Nemška gimnazijska mladina v Mariboru.)

V soboto se je ustrelil v Mariboru gimnazijec tretjega razreda Franc Bernardi, doma iz Spodnjega Dravograda. Ondotni nemški dijaki imajo že več let tajno prusko društvo „Walhalla“, ki šteje nad 100 udov. Člani nosijo na goilih prsih frankfurtarski trak, prirejajo tajne shode, kjer se navdušujejo za germanstvo, za Bismarcka, za nemškega cesarja, za rajh itd. Pozdrav je „Heil“. V društveni sobi visite slika Bismarcka in cesarja Viljema. Zadnji čas so si hoteli ustanoviti tudi nacionalno knjižnico. Knjige v ta namen pa so nekateri člani — kradli pri knjigo-tržcu Blankeju. Ta je tatvino naznanil ravnateljstvu, in s tem je bilo tajno društvo izdano. Bernardi, ki je bil načelnik društvenikov v svojem razredu, se je preiskave tako ustrašil, da se je ustrelil. Ako bo „slovenski“ ravnatelj Glovacki vodil preiskave tako natančno, kakor zna to n. pr. celjski Končnik proti slovenskim dijakom, zvedelo se bo kmalu mnogo značilnega o pruskem zastrupljenju nemških gimnazijcev. To tajno društvo že baje obstoji blizu 20 let, celo mesto je vedelo zanj, le profesorski kolegij je bil gluhi in slep. Ednako društvo imajo baje tudi nemški realci, zove se „Teutonia“ a nemški učiteljski se veselijo svoje „Alemanie“. Lepe patrijote ima pričakovati Avstrija iz mariborskih srednjih šol.

(Mariborski magistrat prekaša celjskega.) Pretečeno nedeljo bi se imela vršiti v mariborskem „Narodnem domu“ gledališna igra „Cvrček“. V petek zvečer pa je magistrat prepovedal igro, češ, da se s slovenskimi igrami dela konkurenca nemškemu gledališču. Seveda so se Slovenci takoj brzojavno pritožili na ministerstvo, ki pa še ni odgovorilo.

(Mariboržani — „pometajo“.) Na občnem zboru nemške ženske podružnice v Mariboru se je strastno kokodakalo: češke kuharice, hanaške (!) dojilke, slovenske otročarice in — mažarski konjski hlapci se morajo pomesti iz nemških hiš. To pač ne bo šlo tako lahko, kajti prevračali bi se želodci odraslim in dojenčkom, konji pa bi — pocrkali.

(Ispiti za učiteljsko usposobljenost v Gradcu) se začno dne 2. majnika t. l. Prošnje je pošiljati do 27. aprila ravnateljstvu.

(Obsojeni aleparji kmetov.) Po večdnevni obravnavi je bilo dne 24. t. m. obsojenih v Gradcu 20 meščanov v težko ječo od 13 mesecev na pet in pol let, ker so s sleparskimi igrami vzeli okoliškim kmetom znatno premoženja.

Druge slovenske novice.

(Kranjski deželni zbor) je v otvoritveni seji dne 26. t. m. sprejel predlog častitati papežu k njegovi 90 letnici. Vlada predloga gledé zidanja železnične proge v Trst se pozdravi. Nato so se izvolili razni odseki. Prihodnja seja je danes.

(Klub deželnih poslancev kranjske narodne napredne stranke) si je izvolil načelnikom g. Ivana Šubica.

(Vojaški novinci iz ljubljanske okolice) Pri letošnjih vojaških naborih je bilo potrjenih iz ljubljanske okolice 218 mladeničev.

(Načrt ljubljanskega mesta) izda kmalu knjigotržec g. Schwentner. Na načrtu bodo tudi slike imenitnejših stavb ter kratek obris zgodovine.

(Broda čez Savo) je dovolila kranjska deželna vlada za nadaljnih pet let Fr. Klemenčiču iz Mrtvic pri Krškem in turnski graščini pri Črniču.

(Žganje ga umorilo.) V Zakrajčju pri Zali v litijem političnem okraju so našli mrtvega 64 letnega Antona Štrleta. Navlekel se je preveč žganja.

(Požar.) V Vukovcah v črnomeljsem okr. je uničil dne 23 t. m. posestniku Šuteju požar hišo in gospodarska poslopja z živino in klajo vred.

(Potres.) Na Vrhu pri Vinici so občutili dne 23. t. m. precej močan potres, ki je hiše majal.

(Solo so zaprli v Metliki) zaradi ošpic med otroci.

(Deželni zbor koroški) je v svoji prvi seji dne 26. t. m. razpravljal o novih železniških načrtih. Ustanovili so se odseki: stavbeni, juriščno-politični in narodno-gospodarski odsek. Slovenskih poslancev niso nobenega v odsek volili.

(Mandat odložil.) Koroški dež. poslanec za kmečke občine v beljaškem okraju I. Barthnā je odložil mandat.

(Tržaški Slovenci) ne postavijo letos iz tehtnih vzrokov svojih kandidatov v IV. razredu v mestu pri deželnih in mestnih volitvah.

(Umrli je) v Gorici dne 26. t. m. č. g. Josip Bajc, bivši ravnatelj gluho-nemnice, knezonadškofijski tajnik itd. R. i. p.!

(Spravna pogajanja med slovanskimi in laškimi poslanci v Istri) so se razbila. Na svojem shodu v Poreču so sklenili italijanski poslanci, da se o slovanskih zahtevah niti ne posvetujejo, ker so — pretirane! Ker pa pričakujejo Italijani, da vlada vsled tega njihovega sklepa razpusti deželni zbor, začeli so se takoj tudi že pripravljati za nove volitve.

Dopisi.

Iz Stranic. Ob novem letu 1900 se je odtegnil tihemu, a mnogozaslužnemu delovanju mož, ki je dobro polstoletje posvetil svoje najboljše moči našemu kraju in naši občini. Gosp. nadučitelj Anton Arzenšek je stopil namreč v pokoj, ko je nad 42 let služboval v našem kraju. Tukaj je bilo njegovo prvo in zadnje službeno mesto. Poleg učiteljske službe je opravljal ves čas tudi službo orglarja ter bil ob ednem občinski tajnik.

V tej dobi si je vedel pridobiti vseobče spoštovanje in zaupanje svojih soobčanov, ki ga ljubijo kakor svojega očeta; saj so pa tudi skoraj vsi bili njegovi učenci.

Kako je bil vnet za šolo in nje napredek, kaže že to dejstvo, da je stanovanjino, ki jo je dobival, ker ni bilo naturalnega stanovanja, v znesku 150 gl. na leto, daroval za šolske potrebine ter s tem mnogo pripomogel k izboljšanju tukajšnjih šolskih razmer.

Za svoje tako nesebično, neumorno in plodonosno delovanje bi si bil pač zaslužil lepšega priznanja in odlikovanja „od zgoraj“, nego je je dobil v resnici. Izročil se mu je le pohvalni dekret.

A uverjeni smo, da je tako plemeniti duši, kakor jo on ima, zadostna zahvala ljubezen in spoštovanje, ki je uživa ne le od nekdanjih učencev in učenk, ampak od vseh, ki so imeli priliko z njim priti v dotiko in ga spoznavati.

Čeprav se je pa sedaj odtegnil javnemu življenju, vendar upamo, da bo ostal tudi zanaprej naklonjen in zvest prijatelj šoli, za katero je res mnogo, mnogo žrtvoval. Želimo mu, da bi še mnogo let v miru in zadovoljstvu zamogel uživati toli zasluženi pokoj!

Iz Goricepolja. Včasih more človek malo pogledati po svetu. Ednako sem i jaz storil. Povedati hočem bralcem cenjene „Domovine“, kako narodnjaki so prebivalci, koder sem hodil. Gotovo so Slovenske gorice eden najlepših delov zelene Štajarske, upati bi se smelo, da se Slovenskogoričani zavedajo svojega milega jezika in narodnosti; žalibog, da temu ni takó, in da tuintam gnezdi kaka sraka, katera se je našopirila s pavovim perjem. Ednako je tudi mnogo Slovenskogoričanov, ki si našopirijo napise v nemščini.

V lepi dolini blizu Jarenine (in sicer — narodne) stoji Sv. Jakob, misleč, tukaj bivajo zavedni Slovenci, a kako sem se zmotil, ugledavši pod cerkvijo občinsko tablo: „Ortschaft Unterjakobsthal...“ Čudil sem se temu zlasti tem bolj, ker bivajo v sosednjih župnijah iskreni Slovenci. To nedostatnost bi tamkaj lahko odpravili, ker drugod imajo slovensko-nemške kakor n. pr.: „Kraj in občina Pačenberg“. To ime sem že v svoji mladosti slišal „Počenik“, zakaj sedaj Pačenberg? Na Velki sem opazil: „Matija Pak — Gasthaus“. Lep škorec to, ime si na steno

napravi slovensko, a kčrmo v nemščini. Vse drugače sem našel v narodnem Gasteraju, v kateri občini so vse table in kašipoti slovenski in na predstojnikovi hiši se blesti z zlatimi črkami: „Srednji Gasteraj“, to je vrl Slovenec, ki se ne sramuje svoje mile Slovenije. Dalje so za pohvaliti obč. predstojniki: Spodnji Gasteraj, Ledinek, Kremberg, Zg. Rečica in Ščavnica, ki imajo obč. table slovensko-nemške.

Sedaj se pomudim malo pri Sv. Ani. Tam, akoravno na jezikovni meji, vendar se zavedajo svoje narodnosti vsi trgovci in krčmarji, niti ednega ne najdeš, ki bi imel samo nemško brozgo. Slava anovskim rojakom na tem hvalevrednem činu; ostanite vedno zvesti Slovenskogoričani, katerim želim, da bi zopet vinogradi obrodili znano kremberško dobro vinsko kapljico. Bralno društvo, sem slišal, dobro napreduje, ter ima mladina dovolj nadarjenosti za gledališke predstave.

Sedaj sem mahnil proti Žrjavcam. Opazim: „M. Fras — Gasthaus“ ne morejo ga spreobrniti, bi menda Nemci izostali, ali kali. Spomnim se na narodnega krčmarja pri Sv. Ani, imajoč samo slovenski napis: Janez Kmetičeva gostilna, a ima vsako leto obilo Nemcev — romarjev k sv. Trojici; ker Nemec ne gleda na — nemški napis, samo na — dobro vino in postrežbo. Ko sem jaz potoval po nemškem Štajarju, nisem iskal ondi slovenskih napisov, ker bi bilo smešno, ampak zanašal se na dobro in vljudo postrežbo; zato je stric proč z nemško brozgo na slovenskih tleh! Razveselil sem se, ne daleč od te grmanske krčme lepega napisa: Florijan Knupleš, studeničar; a pod tem nemško. Hvala zavednemu in rodoljubnemu Slovencu, ki rad čita slovenske liste. Dalje spet nemško: Franz Kukovetz, Gemischtwarenhandlung et Schneiderei; Gasthaus. Tukaj sem hodijo menda Bismarckovci po blago in si žejo — gasit. Bolj pameten je: Franc Senica, čevljar. Slovenci podpirajte ga! Ne daleč od romarske cerkve sv. Trojice je: Alois Wogrietz, Huf- und Wagenschmied. Berolinčani nameravajo bojda prignati svoje konje da jih — podkuje, oh takrat bo za — pivo!

Pri Sv. Trojici so razven trgovcev gosp. Friša in Babuseka, ter par gostiln vsi napisi nemški. Slovenci, veste kam naj zahajate?! Se celo slovenska banka „Slavija“ ni našla narodnega moža za zastopnika v tem lepem trgu, nego takega, ki ima nemški napis. Kašipoti so vsi nemški, res, zdi se mi, kakor bi se nabajal v rajhu. Nisem se torej čudil, ako sem slišal četrte ure od trga pri neki hiši strašno po nemški kleti. „Neka ženska mi je dejala, da je ondi taka navada in vaakdanja molitev. Ta kolne otroke in živali, sosede, s katerimi v sovraštvu živi radi cest in mejnikov. Tega kupčevalca piščet si Slovenci zapomnite. Toraj hvalisanje nemščine in germanizma je tedaj sad. pri Sv. Trojici, kjer so iz odbora „Posojilnica“ popahali vse duhovnike in vrle slovenske rodoljube. Radi tega Slovenskogoričani, saj imate pri Sv. Lenartu izborna „Posojilnica“, kjer najdete v odličju tudi zastopano duhovščino in same slovenske rodoljube. Zgodi se!

Narodni Borčič ima slovensko lice.

Proti Sv. Lenartu sem se s strahom podal, boječ se, da mi ne vzamejo — palice, ker so nekoč g. financarjem radi slovenske govorice pobrali orožje. Vendar sem se razveselil, ker je župan sprevidel, da je tudi pri Sv. Lenartu slovensčina potrebna, dal je namreč napraviti kašipot nemško-slovenski. Slovensko-nemške ozir. slovenske napise imajo: c. kr. okrajna sodnija; c. kr. žandarska postaja; c. kr. poštni in telegrafski urad; dr. Janko Leščnik; okrajna hranilnica in posojilnica; Avgust Aubl in šola. To je vse, vendar nekaj je že. Le hrabro naprej!

Lorzančarji so dobri Slovenci. Dalje so me veselili kašipoti: k Sv. Lenartu, v Maribor, v Vurberg, k Sv. Jurju v Slov. gor. Izvrstno! Sv. Marjeta in deloma Sv. Peter se mi zdita narodna, imajoča obč. table slovensko-nemške n. pr. Ložani, Dragučava itd. Tudi krčmar Bombek ima slovensko lice. Leitersberg je nemškutarski, jezil me je kašipot: Nach Marnberg, Jaring, St. Jakob. Ganite se! Kraj Vosek se lepo bere, ednako: Jareninski dol, Vukovski vrh. Kušernik, Flekušek itd.

Iz tega kratkega pogleda razvidimo, kako so v tej pokrajini Slovenci. Upamo, da bodo tu in tam odstranili nepotrebni nemški značaj. Proč z nemškimi napisi, postopajmo tudi v javnosti značajno, pokažimo se povsodi iskrene Slovence in radi tega nas bodo spoštovali tudi tujci. Na prvem mestu bodi povsodi na kašipoti in občinskih tablah slovensčina. Ednako tudi za trgovce in krčmarje zadostuje samo slovensčina, Nemec bo že znal v krčmo in štacuno brez nemškega napisa! Le hrabro naprej, slovensčina imej povsod prednost!

Politični pregled.

(Delegaciji) se snidete dne 12. maja t. l. v Budapešti.

(Poroka prestolonaslednika nadvojvode Frana Ferdinanda.) Cesar je baje dovolil, da se poroči nadvojvoda Fran Ferdinand z grofico Chotek, ki bo dobila po poroki naslov „vojvodinja Konopišt“. Poroka se vrši baje že prihodnji teden v Draždanah.

(Bivša nadvojvodinja Štefanija) ima sedaj samo naslov „grofica Lonyay“, ker ji ni dovolil oče, belgijski kralj, niti naslova kraljevska visokost, niti „belgijska princezinja“.

(Nova volilna reforma za dunajsko mesto) je dobila cesarjevo potrjenje.

(Baron Florijan Ziemalkowski †). Dne 27. t. m. je umrl na Dunaju bivši minister za Galicijo, star 83 let. O njegovem delovanju kot takem se prav za prav ne da govoriti. Zanimiva pa je njegova preteklost. L. 1841 je bil zavoljo veleizdaje zaprt in po poltretje leto trajajoči preiskavi na smrt obsojen, toda pomiloščen. L. 1848 je bil član ustavnega odseka v Kromerizu. Ko se je hotel dne 2. grudna t. l. po razpustitvi državnega zbora s Smolko domov vrniti, poslala ga je vlada na Tirolsko, kjer je bil deset mesecev interniran. L. 1863 je bil zaradi političnih zločinov obsojen na tri leta ječe. Po prestani kazni izvoljen najprej deželnim, pozneje državnim poslancem, prišel je l. 1867 v državni zbor, kjer je zastopal samoupravo Galicije. Od leta 1873 do 1888 je bil gališki minister-krajan. Čudna so pota usode. V mladosti navdušen rodoljub, ki je celo življenje tvezal za narodno stvar; pozneje pa, ko ga je omamil vladin duh, se je pomirila naenkrat nekdanja kipeča navdušenost tako, da je postal prava ovca.

(Avstro-ogrška in vojna v Afriki.) Kakor švicarska in nemška je tudi avstrijska vlada dobila prošnjo južnoafriških republik za posredovanje, da se sklene mir. Avstrija je odgovorila približno: Avstro-Ogrska bi srčno želela, da bi se napravil konec prelivanju krvi v južni Afriki in da se napravi mir; bila bi drage volje pripravljena, da pripomore v dosegu tega smotra. A posredovanje bi bilo možno le tedaj, ako bi bili pripravljeni obe strani, da pripustita posredovanje. Ker pa ta pogoj ni izpolnjen, ne more avstro-ogrška vlada ugoditi prošnji južnoafriških republik.

(V tirolski dež. zbor) tudi letos ne pridejo italijanski poslanci, ker se jim godi pri nemški večini približno tako, kakor Slovencem v Gradcu, Celovcu, Gorici in v Istri.

(Ogrski državni zbor) je sprejel proračun ministerstva za deželno brambo. Dočim je edna stranka izrekala ministru nezaupnico, ker se vojaštvo porablja pri volitvah ter ker se vojne potrebine ne nabavljajo pri domačih obrtnikih, grajala je druga stranka prevelik — patrijotičen duh v armadi.

(V Srbiji) hoče vlada ustanoviti nov dnevnik v nemškem in francoskem jeziku, ki bi pisal o razmerah v Srbiji tako, kakor si želi razkralj Milan. Ta list bi naj slepil javno mnenje po celi Evropi, da bi se ne videli in slišali škandali, kakršne uganja Milan. Srbska vlada je že naprosila urednika dnevnika „Kölnische Zeitung“, naj prevzame uredništvo tega novega lista ter upa, da bo ta mož potem ravnotako hvalljen in opravičeval srbske vladne spletke, kakor jih sedaj nemilostno razkrinkuje v nemškem dnevniku.

(Bolgarska) je sklenila tudi po zgledu Črnogore uravnati svoje razrušene deželne finance in se je že obrnila v Petrograd, da ji pošlje Ruska finančnega strokovnjaka.

(Med Turško in Rusko) so razmere čim dalje bolj napete. Rusija je mobilizirala 250.000 mož tudi črnomorsko vojno brodovje je pripravljeno. (Dveletno vojsko službo) uvedejo na Francoskem. Vsled tega nastali primanjkljaj 60000 mož pa pokrijejo s takozvanimi kapitulanti.

(Italija in Francija.) V Dijonu na Francoskem so postavili spomenik generalu italijanskih roparskih čet Garibaldiju. Proti temu protestuje večina mestnih prebivalcev.

(Vrhovno poveljstvo nad grško armado) je izročeno princu prestolonasledniku.

(Vojna v Afriki) Vrhovni poveljnik burske armade, general Joubert je umrl vsled želodčne bolezni. Burske države občutijo to izgubo baš v sedanjih kritičnih časih nepopisljivo. Zadnji burški zmagovalec general Olivier se je nahajal skoraj v podobni zagati, kakor svoječasno Cronje. Za njim je bila armada generala Brabanta, pred njim pa general French s kavalერიო. vendar je obema srečno utekel. Blizu Modder-Rivera so ujeli Buri dva angleška polkovnika in dva poročnika. Angleški general Methuen je prekoračil Vaal ter prispel v Christianijo. Roberts še vedno odlaga s prodiranjem, čaka baje na konje iz Ogrske, kajti angleška kavalerijska je skoraj brez — konj.

Narodno-gospodarske novice.

Nekaj besedij o domači obleki.

(Napisal Pohorski.)
(Konec.)

Če premislimo, koliko izdaja kmet sedanjí čas za obleko, moramo pač želeti, da bi ta denar ostal raje v žepu revnega ljudstva, kar bi se gotovo zgodilo, ko bi na omenjeni način začeli kmetje delati obleko doma. Povsod, kjer morejo rediti ovce, naj bi poskusili kmetje in se poprijeli zopet domače nošnje, ki je za kmetijski stan najbolj pripravna. V vsakem okraju naj bi se postavile gori opisane valjavnice — katere delo ne stoji više od 70 do 100 glid. — brez katere ni moči tako lepo in trpežno blago narediti. Najbolj ročno je, jo imeti poleg mlina, da je več strehe, kajti ob slabem vremenu mora se valjeno blago v podstrešji razobesiti in sušiti. Da se laglje spozna čegavo je eno ali drugo blago, kadar je veliko kosov, naj se iz tanke vrvice narejene številke prišijejo na oglu platna, katere se po valjanju še dobro poznajo; pisane bi ne veljale. V nalašč zato odmenjeno knjigo se za piše številka in ime lastnika, kateri dobi vsaki-krat listek z omenjeno številko od lastnika valjavnice podpisan. Tega mora prinesiti, kadar pride po blago in tako ni mogoče nobene pomote. Od dela se plačuje, ako je popolnoma valjano po 10 kr. od velikega domačega vatla; kdor pa hoče le na pol dati valjati, da se blago nekoliko zgosti, (če namreč nima črne volne in mora dati blago še barvati), ta plača le po 5 kr. od vatla. In vendar, če je le dosti dela, nese valjavnica še pri tako malem plačilu lepe dohodke.

Kakor je valjavnica neobhodno potreben stroj, da se napravi blago trpežno in lepo, ednako je za pranje in valjanje nogavic važno orodje, imenovano domača valjavnica. Posebno pa se z njeno pomočjo dajo napraviti iz pletenin močna ženska obuvla za zimo, mesto navadnih slabih klobučarskih čevljev. Treba je namreč splesti nogavice skoraj za polovico večje od navadnih, nato pa jih dati v valjavnico in veljati tako dolgo, da se zgostijo do navadne velikosti, katere se potrebujejo. A treba je nogavice več krat z milom ribati in seveda s kropom polivati. Takšna valjavnica je kaj priprosta. Na štirih nogah stoji korito dober meter dolgo. Korito ima votlino široko okoli 25 cm., na sredi globoko okoli 15 cm.; na vsako stran pa čedalje bolj plitvo, tako da pride blizu kraja na vrh. Po dnu korita so narejene po čez zareze, katere storijo da je dno grbato ali robato. Zdaj se napravi še gornji del valjavnice, kateri je od strani precej podoben žagi, ima namreč na spodnji tudi zareze in sploh je tako narejen, da votlino korita zakrije. Kadar se hoče valjati, vzame se gornji del iz korita, v katero se naloži po dva para dobro zmočenih in z milom naribanih nogavic. Nato se vleče gornji del sem in tja po

koritu, prav kakor bi žagal, in to tako dolgo, dokler ni obutev dosti bela ali zvaljana. Pomniti je namreč treba, da se na ta način dajo prav lahko in dobro prati nogavice, le z milom se ne smejo veliko ribati, sicer se preveč zgostijo in manjše postanejo.

Kdor pa hoče imeti čevlje (ednake klobučarskim) za zimo, mora valjati tako dolgo, da se niti več ne vidi, kajti tudi pri tem valjanju zakrijejo volnaste vlekne niti in blago ima od same črne volne lepo temno barvo. Sicer pa se lahko glede barve izbira kakor kdo želi, ali se zmeša volna že ob krtačenju, ali pa se plete tako, kakor želi kdo imeti pisano obutev. Kadar je obutev dosti valjana, je dobro, ako se potegne na klopce in tako posuši, da ima lepšo podobo. Sedaj se kakor klobučarskim, prišijejo podplati in močni, trpežni ter topli čevlji so gotovi!

Iz tega, dragi kmetič, lahko razvidiš, kako mala umetnost je, delati obleko doma, za katero se sedanjí čas toliko novcev izdaje. Da bi se ta navada zopet povsod udomačila, opisal sem nekoliko to delo, s prepričanjem, ako se bi kmetje poprijeli ga, da bi se jim ta naprava kmalu pri ljubila in jim v prihodnje mnogo stroškov za obleko prihranila.

Brzjavlj.

Rodoljubi slovenjebistriškega okraja popolnoma odobrujejo izstop slovenskih poslancev iz štajarskega deželne zboru ter pričakujejo, da jim gg. poslanci poročajo o svojem delovanju in političnem položaju.

Ptuj. Deželnozbornski volilci bodo imeli v nedeljo dne 8. aprila t. l. v Ptuj v „Narodnem domu“ razgovor in posvetovanje glede položaja, ki je nastal, ker slovenski poslanci niso vstopili v deželni zbor. Považila se pošljejo.

Razne stvari.

(Električna razsvetljava v Karlovcu.) Nedavno sta bila v Ljubljani načelnik v Karlovcu Vrbanič in višji inženjer Kaplar, da proučita električno razsvetljavo, kojo hočejo tudi v Karlovcu uvesti.

(Novi vodovod za Dunaj.) Dunajski občinski svet je sklenil napraviti novi vodovod, kateri bo dovajal mestu gorsko vodo iz bližine Marija Celja ter bo stal 90 milijonov kron.

(Velikanska rudniška nesreča.) V Virginiji v Severni Ameriki se je v nekem rudniku unel plin ter razpočil. Nad sto rudarjev je bilo ta čas v jami, a niti eden ni odisel smrti.

(Poncij Pilat — visokošolec.) Španska vseučilišča smejo se gotovo med najslavnejša prištevati. Nekatera izmed njih so se ustanovila še pred Kristovim rojstvom, kakor ono v Valenciji in Huesci. Na poslednjem vseučilišču je študiral nekaj časa tudi Poncij Pilat, ki je kot poznejši upravitelj Palestine podpisal smrtno obsodbo Krista. Ni znano, kaj je študiral akademik Poncij Pilat, sklepali pa po njegovem poznejšem poklicu, bil je bržčas pravnik. Če smemo verjeti zgodovini in raznim pravljicam nanašajočim se na njegovo postopanje, je bil Pilat prilično rimski birokrat, kakor jih ustvarja dandanes nemško pravo in nemško gospodstvo.

(Bogatstvo Evrope.) Vse premično in ne premično premoženje naše celine se ceni na 1175 milijard kron. Absolutno bogatstvo se

deli med posamezne države in sicer premore Angleška 295, Francoska 247, Nemčija 201, Ruska 160, Avstro-Ogrska 113, Italija 79, Belgija 25, Nizozemska 22 milijard. V prometu je na Angleškem 106, Francoskem 65, v Nemčiji 37, Rusiji 14, na Avstro-Ogrskem 10 in v Italiji 7 milijard kron. Teoretično premore vsak Anglež 7400, Francoz 6500, Nizozemec 4600, Belgijec in Nemec 3900, Avstrijec in Italijan 2500 in Rus 1500 kron.

(Novo sredstvo zoper jetiko (sušico) sta iznašla pariška zdravnik Richet in Hericourt. Zdravilo se imenuje „Zomotherapia“ ter ga pripravljata iz mišic svežega govejega mesa. Ozdravila sta že več napoli poginjenih živalij, pa tudi tudi bolanih ljudi. Nadaljne poskuse še prirejata.

Koledar.

Petek (30.) Kvirin, mučenec. — Sobota (31.) Mošči, škof. — Mesec mali traven ali april. — Nedelja (1.) sv. pavel. Higon, škof. — Ponedeljek (2.) Francisek Pavlanski. — Torek (3.) Rihard, škof. — Sreda (4.) Izidor, škof; Rozamila. — Četrtek (5.) Vincencij Ferer, spozn. — Maj 30 ob 9. uri 36 min. zvečer.

Lepe orehe in dolge suhe hruške
(141) 2—1 razpošilja
Jos. Errath v Mokronogu (Kranjsko).

Sprejme se (142) 2—1
GROBOKOP za pokopališče celjske okolice
s prostim stanovanjem. Pogoji izvedo se v občinski pisarni na Bregu.
Domačini in obrtniki imajo prednost. Poudbe se sprejemajo do 8. aprila t. l.

Stanovanje
v I. nadstropju na ulico, s tremi sobami, kuhinjo in poleg pripadajočimi prostori je za oddati 1. majnika t. l. v Graški ulici šte. 19.
UČENČA
krepkega in zdravega sprejme takoj
F. E. Vošnjak, pekarski mojster v Celju.

Na znanje!
Svojim cenjenim gostom in slavnemu občinstvu iz Celja in okolice vljudo naznanjam, da imam gostilno na Bregu zopet v lastni oskrbi, kjer točim kakor poprej priznana izborna pristna vina ter postrežem vsak čas z okusno toplo in mrzlo kuhinjo.
Priporočam se starim in novim gostom v obilen obisk ter se bilježim z velespoštovanjem
Ivan Radač
na Bregu št. 10.
(137) 2—2

SLOVENC! POZOR!
„Pri cesarskem klobuku“
Celje, Kolodvorske ulice šte. 6
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih klobukov in slamnikov najnovejšega kroja.
*** **Zelo po ceni!** ***
Lep voz, napol pokrit za jedno- in dvo-vprego s posebnim zabojem tudi za potovalce, je veljal 900 kron.
Premikajoč voz za bolane na nogah, goni ga lahko vsak sam, je veljal 150 kron.
Dvojna železna vrata z dvema kriloma, visokost 2 m 30 cm, širokost z obema kriloma 2 m, so veljala 140 kron, pripravna za skladalnico, kleti itd. prav dobro ohranjena.
Vsi ti predmeti se prodajo za edno četrtino cenejšje.
(114) 4—3
Kristijan Wolf.



Slavnemu občinstvu v Trbovljah

najvljudneje naznanjam
da prodajam vsako nedeljo in vsak praznik
raznovrstne sladčice (v poletju tudi sladoled) pri
gosp. Dolničarju na Vodi.

Se prijazno priporočam

(119) 3-3

Ivan Vrečko, sladčičar.

Trgovina z mešanim blagom in domačimi pridelki

v prijaznem kraju v Savinski dolini tik farne
cerkve, se radi družbinskih razmer proti ta-
košnjem plačilu odda. Letni promet 40 000 kron;
blagohotne ponudbe pod „6000 K“ na uprav.
(139) 3-2 ništvo tega lista.

Slovenski kolesarji

pozor!

S 1. vinotokom 1899. l. prevzel
sem zastopstvo in prodajo koles
(byciklov) najslavnejših tvrdk,
osebito pa raz: ečavam po jako
nizkih cenah kolesa

„Meteor“ in „Elektra“

katera so z najnovejšimi in do-
sedaj od drugih tovarn še ne
doseženimi iznajdbami dovršena.
Obveščam ob enem, da bo-
dem s pričetkom prihodnje se-
zije imel v zalogi razven koles
tudi vsa dela taistih, nadalje
kolesne potrebščine kakor sve-
tilke, zvonce, sesalke, lepilo,
snažilno orodje i. t. d., ter da
bodem preskrboval tudi popra-
vila koles.

Kulantno postrežbo zjam-
čim in se priporočujem za
mnogobrojna naročila

Josip Širca

v Žalcu, Savinska dolina.

ZAHVALA.

Ko sem si dne 5. septembra 1899 vsled navidezno neznanega padca levo roko
v zapestju zvinil, izplačala mi je „Nationale Unfallversicherungs-Actien-Ge-
sellschaft“ zastopana po „Franco-Hongroise“ v Gradcu, Kaiserfeldgasse št. 21. pri kateri sem
bil zavarovan, takoj in zelo postrežno za čas zdravniškega zdravljenja pripadajoči mi
znesek 208 kron. — Čeravno je bil s tem omenjeni zavod oproščen nadaljnjega plačila
za ta slučaj, mi je vendar, ko se je po daljšem času izkazala delna pohabljenost moje
leve roke, še izplačala nadaljno odškodnino v znatnem znesku 2000 kron.

Čutim se tedaj dolžnega, omenjenemu zavodu za ta izvanredni človekoljubni
čin izreči s tem svojo odkritosrčno zahvalo ter ga vsakomur najtoplejše priporočati.

LJUTOMER, dne 25. sušca 1900.

Martin Vrabel m. p., gostilničar in posestnik v Vidanoveh

Julij Thun m. p., e. k. notar;

pričl.

Jurko Erjavec m. p.,

Naznanilo in priporočilo.

Velika zaloga konfekcijskega blaga Josip Hočevnar

v Celju, Kolodvorska ulica št. 5

priporoča za bližajočo se

pomladno in poletno sezono

svojo bogato zalogo izgotovljenih oblek za
gospode in dečke, kakor tudi vsakovrstne
športne suknje najnovejše mode, površnike,
haveloke i. t. d. v vsaki velikosti in fazoni

— po čudovito nizkih cenah —

vedno najnovejše v zalogi. — Naročila po
meri izvršujejo se hitro in natančno po naj-
(143) 10-1 navejših žurnalih.



Za sv. birmo!

Priporočam svojo velikansko zalogo najnovejšega modnega blaga, batista, piketa, atlasa,
berkalina itd.

vse po najnižji ceni od 16 kr. naprej!

Posebno naznanjam, da sem zopet dobil

500 kosov planinskega platna, kos po gld. 4-80,
500 kosov češkega platna, kos po gld. 4-80,
500 kosov slovenskega platna, kos po gld. 6—
in veliko vsakovrstnega lanenega (od 8 kr. naprej)
in domačega platna od 20 kr.

krasne solnčnike, dežnike, moderce (od 50 kr.
naprej), rokavice, nogavice, čipke, vezila (šti-
karije), srajce za turiste, kravate itd.
Svila za bluze in oblepšanje vsakovrstnih drobnarij.

Svilnati robci na novo!

Narodna trgovina

KAROL VANIČ

«Narodni dom»

CELJE

«pri dobrem pastirju».

Postrežba točna in solidna!

Vzorci zastonj!

Najnovejše! Umetni Venci Najnovejše!